

Arviointikertamus 2024

Tarkastuslautakunta 2.5.2025

Sisällys

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano.....	3
1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta vuonna 2024	4
1.2. Sidonnaisuusilmoitus	5
2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi	6
2.1. Strategiset tavoitteet ja kaikkia tulosalueita sitovat tavoitteet vuonna 2024	7
2.1.1. Elinvoimainen kuntaympäristö	7
2.1.2. Maankäyttö ja kuntakuva	9
2.1.3. Hyvinvoivat kuntalaiset	11
2.1.4. Talouden tasapaino ja johtaminen	13
2.2. Tavoitteiden toteutumisen arviointi palvelualueittain 2024.....	15
2.2.1. Konsernipalvelut	16
2.2.2. Elinvoimapalvelut.....	19
2.2.3. Sivistyspalvelut.....	21
2.2.4. Hyvinvointipalvelut	23
2.2.5. Liikelaitokset	26
2.3. Taloudelliset sitovat tavoitteet 2024	28
2.4. Konsernijohdolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 2024	29
2.4.1. Limingan Vesihuolto Oy	31
2.4.2. Limingan Asunnot Oy	32
2.4.3. Limingan Kehitys Oy	33
2.4.4. Kiinteistö Oy Lakeustalo.....	34
2.4.5. Kiinteistö Oy Limingan Vanamo	35
3. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot.....	36

1. Tarkastuslautakunnan tehtävät ja kokoonpano

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on (KuntaL. 121§):

- valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
- valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

1.1. Tarkastuslautakunnan kokoonpano ja toiminta vuonna 2024

Limingan tarkastuslautakuntaan ovat kuuluneet seuraavat kunnanvaltuuston valitsevat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Jäsenet	Varajäsenet
Hanna Luukinen pj.	Krisse Wickström
Kauko Simuna vpj.	Antti Ylisuutala
Kati Manninen	Antti Nuutinen
Eero Heikkinen	Pirjo Luukinen
Ulla Väättäjä	Juha Lappeteläinen
Harri Juopperi	Marjo Heikkinen

Tarkastuslautakunnan sihteerinä on toiminut tietohallintosihteeri Raija Karjalainen. Kuntalain mukaisesta tilintarkastuksesta on vastannut KPMG Oy. Vastuullisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Matti Keskitalo. Tilintarkastaja on osallistunut tarvittaessa tarkastuslautakunnan kokouksiin.

Tarkastuslautakunta on jakanut tehtäviä järjestäytymiskokouksessaan ja laatinut tarkastussuunnitelman hallintokuntajaon mukaan. Tarkastuksia on toteutettu mm.

- haastatteluin, osallistumalla ja kutsumalla viranhaltijoita kokouksiin
- tutustumalla toimielinten ja viranhaltijain pöytäkirjoihin ja dokumentteihin
- vierailemalla kunnan eri osastoilla
- yhteistyössä tilintarkastajan kanssa

Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana kymmenen kertaa. Tarkastuslautakunnan kokouksissa olivat kuultavina Limingan Vesihuolto Oy:n toimitusjohtaja, Isännöitsijä Limingan Asunnot Oy:sta, nuorisopalvelupäällikkö, kirjasto- ja kulttuurijohtaja, rakennustarkastaja, opettajia/lehtoreita Ojanperän, Liminganlahden ja Tupoksen koululta sekä Limingan lukiosta. Tarkastuslautakunnan jäsenet tekivät vuonna 2024 tarkastuskäynnit Ekoparkkiin (Romuta Oy) ja Tupoksen moduuleihin.

Tarkastuslautakunta valmisti syksyllä 2024 tilintarkastuspalvelujen kilpailutuksen vuosille 2025-2028 kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.

1.2.Sidonnaisuusilmoitus

Kuntalain (410/2015) 84 §:n mukaan 2 momentissa tarkoitetun kunnan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Velvollisuus ilmoittaa sidonnaisuuksista koskee kunnanhallituksen ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä, valtuuston ja lautakunnan puheenjohtajaa ja varapuheenjohtajia, kunnanjohtajaa, pormestaria ja apulaispormestaria sekä kunnanhallituksen ja lautakunnan esittelijää. Ilmoitus on tehtävä kahden kuukauden kuluessa siitä, kun henkilö on tehtäväänsä valittu. Henkilön on myös ilmoitettava viivytyksettä sidonnaisuuksissa tapahtuneet muutokset.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta.

Limingan kunnan sidonnaisuusrekisteri ja sidonnaisuusilmoitukset löytyvät Limingan kunnan sivulta, seuraavasta osoitteesta: <https://www.liminka.fi/kunta-ja-hallinto/sidonnaisuudet/>. Sidonnaisuusilmoitukset olivat vuoden 2024 lopussa ajantasalla.

2. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointi

Tilinpäätös ja toimintakertomus -dokumentissa on kuvattu Limingan kunnan strategiset tavoitteet ja niiden toteutuminen. Tässä kappaleessa arvioidaan tarkemmin toteumaa. Kunkin tavoitteen jälkeen kuvataan liikennevalovärein tavoitteen toteutuma, sekä suositellaanko tavoitteen suhteen toimenpiteitä.

Tumman vihreä	Toteutunut yli strategiassa asetetun tavoitteen.
Vihreä	Toteutunut strategiassa suunnitellun mukaisesti.
Keltainen	Toteutunut osittain strategiassa suunnitellun mukaisesti, suositellaan tarkastelua.
Punainen	Ei ole toteutunut strategiassa suunnitellun mukaisesti, suositellaan toimenpiteitä.
Valkoinen	Ei mitattu

Jos tavoite on ollut edellisen vuoden tavoitteissa, näytetään suunta, mihin suuntaan tavoitteen suhteen on kehitytty.

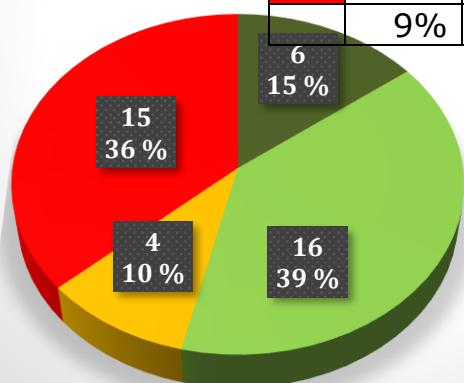
↗	Suunta nouseva
→	Ei muutosta
↘	Suunta laskeva

Strategisia tavoitteita vuonna 2024 on ollut yhteensä 41 kappaletta. Strategiset tavoitteet vuodelta 2022-2023 vertailutietoina taulukoissa.

Strategiset tavoitteet yhteensä

- Toteutunut yli tavoitteen
- Toteutunut
- Toteutunut osittain
- Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä
- Ei mitattu

	2022		2023		2024	
	%	kpl	%	kpl	%	kpl
■	12%	5	19%	8	15%	6
■	33%	14	22%	9	39%	16
■	16%	7	10%	4	10%	4
■	30%	12	34%	14	36%	15
■	9%	5	15%	6	0%	0

2.1.Strategiset tavoitteet ja kaikkia tulosalueita sitovat tavoitteet vuonna 2024

2.1.1. Elinvoimainen kuntaympäristö

Lähtökohtana on kunnan elinvoiman lisääminen tukemalla yritysten kasvua, kehittymistä ja työpaikkojen lisäämistä. Elinvoiman kehittämisessä olennaista on myös työllisyys ja vetovoimainen kuntabrandi. Profiloitumme kansainvälisen matkailun kohteena ja tavoitteenamme on nostaa Liminka yhdeksi luonto- ja teemamatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa

Alueelle oli asetettu 10 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

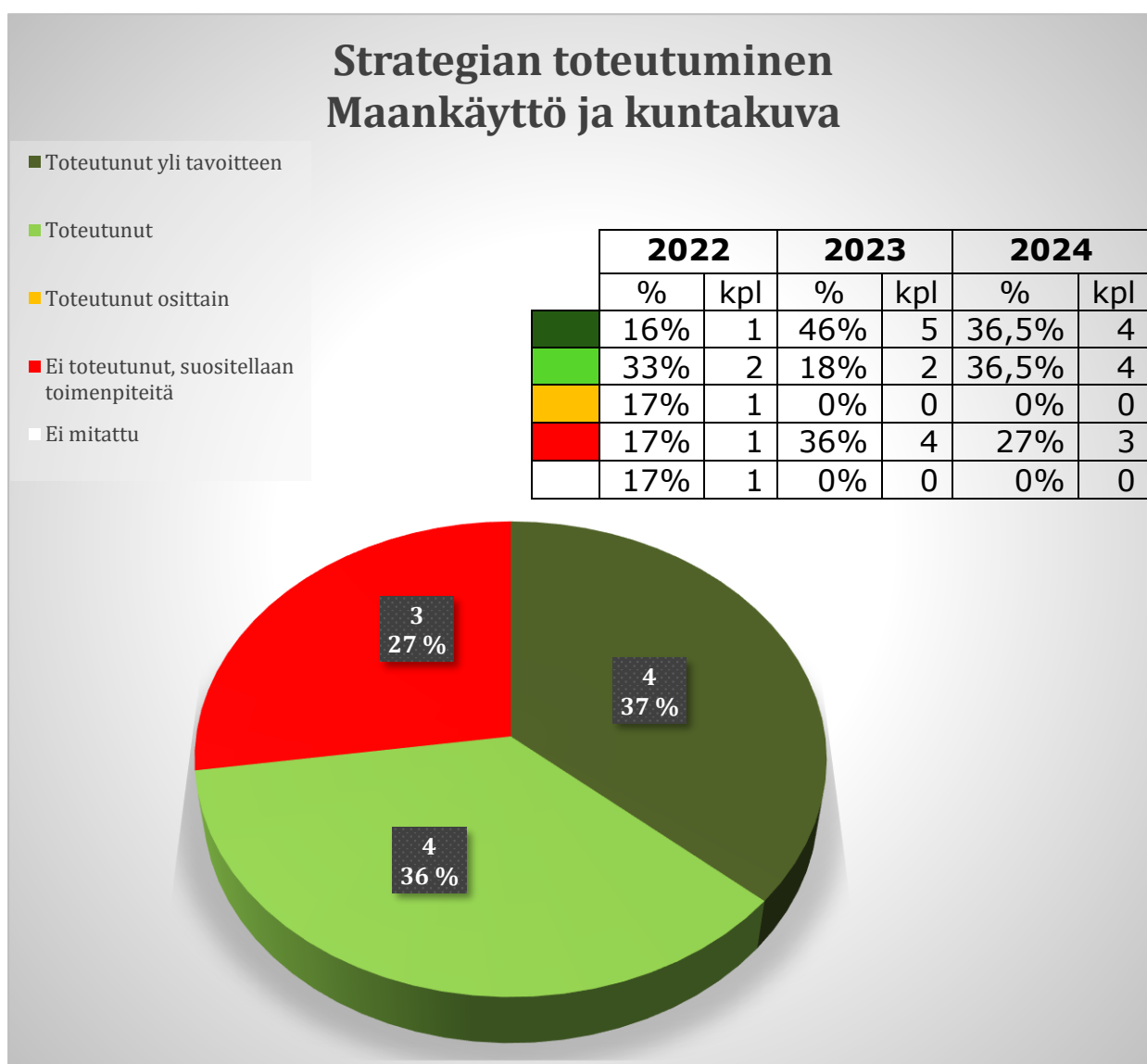
Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Työpaikkojen ja yritysten määrä kasvaa	Uudet perustetut yritykset yli 70 kpl	Toteutui: yli 90 uutta yritystä (2023: 115)	↘
	Vuokratut ja myydyt yritystontit - yli 10 luovutettua tonttia	Ei toteutunut: yksi luovutettu (2023: ei luovutettuja)	↗
	Yhteisöverotulojen kehitys – kasvu +20 %	Ei toteutunut: -145 318 €, -13,8 % (2023 ei raportoitu, 2022: 9,7%)	↘
Pohjois-Suomen paras työllisyysaste ja alle 25-vuotiaiden täystyöllisyys	Työttömyysaste alle 5,5 %	Ei toteutunut: 7,9 %. (2023: 7,5%)	↘
	Pitkäaikaistyöttömien määrä alle 35 henkilöä	Ei toteutunut: 82 henk. (2023: 59)	↘
	Nuorten työttömien määrä alle 30 henkilöä	Ei toteutunut: 61 henk. (2023: 35)	↘
	Kunnan osuus työmarkkinatuen kustannuksista alle 200 000 €	Ei toteutunut: 262 432 € (TP2023: 233 262 €).	↘
Liminka luontomatkailun kärkikohteeksi Pohjois-Suomessa	Matkailun Masterplanin toteutumisast 80 %	Toteutui: 85 % (2023: 60%)	↗
	Koulutusvientiryhmät Limingassa (kansainväliset ja kansalliset yöpyjät) - yli 3-5 ryhmää/vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Ei toteutunut: yksi ryhmä (2023: ei ryhmiä)	↗
	Muut matkailuryhmät – yli 3-5 ryhmää/vuosi (tavoite ilman koronan vaikutusta)	Toteutui: yli 10 matkailuryhmää (2023: satunnaisia ryhmiä)	↗

2.1.2. Maankäyttö ja kuntakuva

Maapolitiikkaa toteutetaan erillisen valtuuston hyväksymän maapoliittisen ohjelman mukaisesti. Keskeistä on kunnan vetovoiman ja kunnan keskusta-alueen kehittäminen, hyvät liikenneyhteydet ja julkinen liikenne, kestävän kehitys ja uusien innovaatioiden hyödyntäminen, sekä riittävän tonttitarjonnan varmistaminen.

Alueelle oli asetettu 11 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

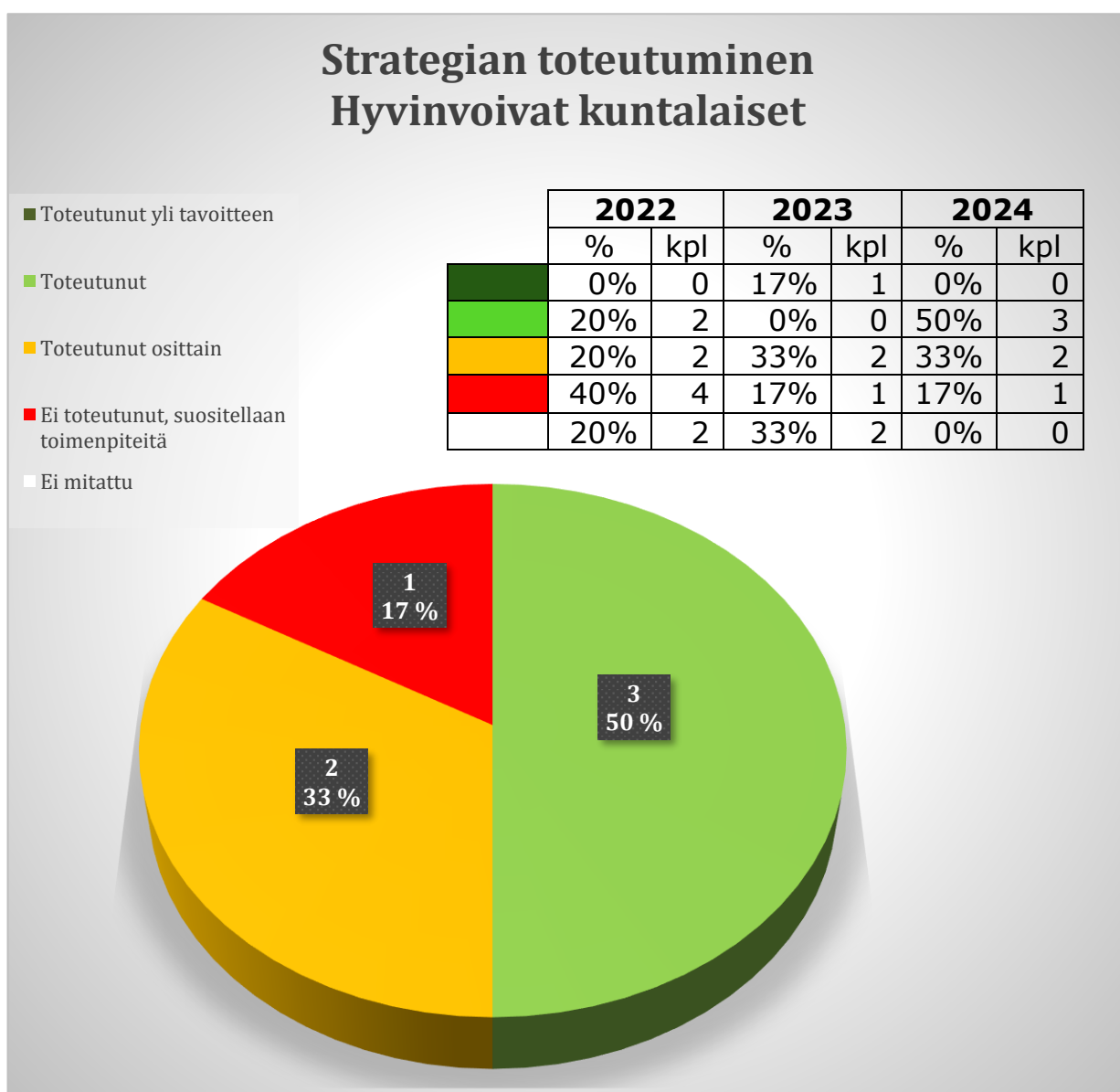
Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Riittävä tonttitarjonta asukkaiden ja yritysten tarpeisiin	Tonttireservi (kaavallinen valmius) asuntotontit 120 kpl ja	Toteutui: 161 kpl (2023: 207)	↘
	yritystontit 20 kpl,	Toteutui: yli 100 kpl (2023: yli 100)	→
	joista rakentamiskelpoiset asuntotontit 60–70 kpl ja	Toteutui: 71 kpl (2023: 112 kpl)	↘
	yritystontit 20 kpl	Toteutui: yli 40 kpl (2023: yli 40 kpl)	→
Kunnan muuttotase on positiivinen	Muuttotase positiivinen	Ei toteutunut: Kuntien välinen nettomuutto: yht. - 132 (negatiivinen) (2023: 103) - Q1: -17 henk. - Q2: -16 henk. - Q3: -74 henk. - Q4: -25 henk.	↘
Kunta-keskuksen vetovoima kasvaa	Liike-, toimitila- ja asuinrakentamisen kasvattaminen sekä tyhjien liiketilojen väheneminen kuntakeskuksessa. Kuntakeskuksen ja Tupoksen asukasluku + 40 asukasta/vuosi ja	Ei toteutunut: toteuma -60 asukasta. (2023: -5)	↘
	Uudet yksityiset investointihankkeet yli 5 uudisrakennushanketta	Ei toteutunut, yksi rivitalohanke keskustassa. (2023: Ei toteutunut, yksi rivitalohanke keskustassa)	→
Saavutettavuus ja liikenne-yhteydet paranevat	Joukkoliikenteen nousijamäärät: käyttäjien määrä kasvaa	Toteutui: kasvu 2,4 % (2023 kasvu 18%)	↘
	MAL-hankkeet: kunnasta vähintään yksi hanke hyväksytty suunnitelmaan.	Toteutui: Kolme hanketta hyväksytty: kaksoisraiteen asemarakenteet ja niiden kustannustenjakso, sekä kaksi liikenneympyrää (2023: ei toteutunut)	↗
	Lähijunayhteys ja kaksoisraide – lähijunaselvitys hyväksytty ja	Toteutui: Selvitys hyväksytty (2023: toteutui)	→
	kaksoisraiteen suunnittelua jatketaan vuonna 2023	Toteutui: suunnittelu edelleen käynnissä (2023: toteutui)	→

2.1.3. Hyvinvoivat kuntalaiset

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen on Limingassa kuntajohtamisen ytimessä. Se on kiinteä osa kuntastrategiaa sekä talouden ja toiminnan suunnittelua. Kunta luo toiminnallaan kuntalaisille hyvät edellytykset huolehtia omasta terveydestään ja hyvinvoinnistaan.

Alueelle oli asetettu 6 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

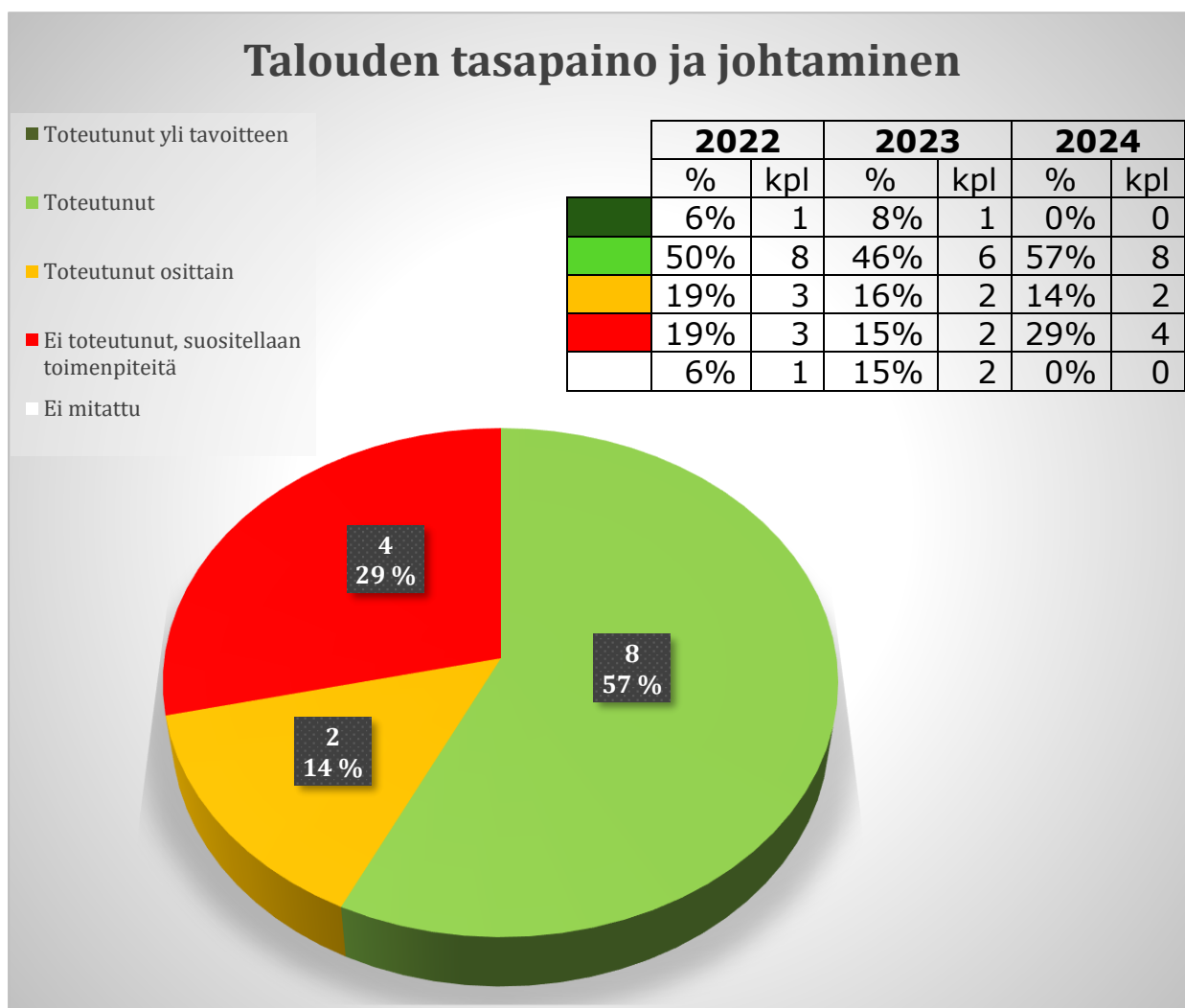
Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Osallistumista ja yhteisöllisyyttä tukevat toimintamallit on otettu käyttöön	Kuntalaisten kokema hyvinvointi kuntalaiskyselyssä. Hyvinvoinnin mittaamisen mallin valmiusaste – Luodaan kuntalaisten hyvinvoinnin mittaamisen malli 2024 aikana	Toteutui: Työkäisille kysely toteutettu (2023: ei toteutunut)	↗
Liminka tunnetaan monipuolisena kulttuuri-, liikunta- ja tapahtuma-kuntana	Keskeisten tapahtumien kävijämäärät - Kävijämäärät kasvavat vuosittain	Toteutui osittain: Keskeisten tapahtumien kävijämäärässä ei suuria muutoksia, mutta toisaalta Äksön-päivän nuorten konsertti ja Rantalakeus Rokki - tapahtumat toivat uusia kävijöitä Liminkaan (2023: toteutui)	→
	Virkistysalueiden kehittämissuunnitelma yhteistyössä eri toimijoiden kanssa - Rantakylän ja Ruutikankaan virkistysalueiden masterplanin mukainen toimeenpano	Rantakylän osalta toimeenpano ei ole ei toteutunut , koska suunnitelmaa ei ole hyväksytty. Ruutikankaan toimeenpano toteutui suunnitelman mukaisesti. (2023: Rantakylän osalta ei edennyt, Ruutikankaan osalta toimeenpanovastuu siirtynyt Ruutikunnat Oy:lle)	→
	Lasten, nuorten ja perheiden tapahtumat - Tapahtumatuotannon vuosisuunnitelma tehty ja aikataulutettu vuosikellolla. Tapahtumatuotannon toteuttaminen 2024 vuosikellon mukaisesti.	Toteutui. (2023: ei toteutunut)	↗
	Limingan kulttuurin merkkihenkilöiden brändääminen (Ojanperä, Lampi, Tuori ja Krankka) – Monologi Abraham Ojanperästä ja Vilho Lammesta museoalueella.	Ei toteutunut: Katse suunnattu kohti kulttuuripääkaupunkivuotta ja Limingan 550-juhlavuotta 2027 (2023: toteutui osittain)	↘
	Katri Tuorin elämäntyötä esiintuovan Katrin huone -projektin valmistelu.	Toteutui osittain: Vilho Lampi-kulttuurikeskuksen suunnittelu on edelleen työn alla (2023: suunnittelu työn alla)	→

2.1.4. Talouden tasapaino ja johtaminen

Kunnan perustehtävien hoitaminen ja strategisten päämäärien saavuttaminen edellyttää suunnitelmallista ja pitkäjäteistä taloudenhoitoa. Palvelut järjestetään palveluiden järjestämissuunnitelmien ja talouden reunaehdot huomioiden. Johtamisessa ja taloudenhoidossa huomioidaan yhä enemmän konsernin kokonaisuus. Kunta kehittää asiointipalveluita entistä sähköisempään muotoon. Yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten osallistumista vahvistetaan ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, jotka tukevat kuntalaisten kohtaamisia ja vuoropuhelua sekä eri toimijoiden välistä yhteistyötä ja aktiivista toimintaa.

Alueelle oli asetettu 14 tavoitetta. Ympyrädiagrammi ja taulukko osoittavat tavoitteiden toteutumista.

Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Kuntakonsernin talous on tasapainossa	Toimintakatteen kasvu <= verorahoituksen kasvu	Ei toteutunut: Toimintakatteen kasvu 0,1 %, kun vastaavasti verorahoitus pienentyi 1,0 % (2023: ei pystytty mittaamaan v. 2023 aikana)	
	Investointien tulorahoitus yli 60 %	Toteutui: 71,6 % (2023: 73,2%)	→
	Konsernin lainamäärä €/asukas alle koko maan keskiarvon	Toteutui: konsernin lainamäärä 4 477 €/as., koko maan 2023 keskiarvo 6 966 € / as (2023: 4143 €/as koko maa ka 7840 €/as)	→
	Vuosikate kattaa poistot	Ei toteutunut (vuosikate 2,6 milj. € vs. poistot 4,1 milj. €) (2023: vuosikate 3,3 milj. €, poistot 4,2 milj. €)	↘
	Taseessa on ylijäämää	Toteutui: ylijäämää 11,4 milj. € (2023: ylijäämä 12 milj. €)	→
Omistaja-ohjauksella toteutetaan kunta-strategiaa	Omistajapoliittisen linjausten toteutuminen	Etenee pääosin suunnitellusti. Linjaukset vaativat päivittämistä (KV 12.11.2018). (2023: etenee pääosin suunnitellusti)	→
	Omistajaohjauskeskustelut vähintään 2 x /vuosi	Toteutui (2023: toteutui)	→
	Yhtiöiden tavoitteiden toteutuminen	Ei toteutunut (2023: ei toteutunut)	→
	Omistajapoliittisten linjauksien ja omistajapoliittisen toimenpideohjelman päivittäminen vuoden 2024 aikana – linjaukset hyväksytty kunnanvaltuustossa ja toimenpideohjelma kunnanhallituksessa	Ei toteutunut: valmistelu toteutui vuoden 2024 aikana, mutta linjaukset etenee päätöksentekoon 3/2025 (2023:-)	
Hyvinvoiva, osaava, sitoutunut ja kehityshakuinen henkilöstö	Sairauspoissaolojen määrä alle 15 pv/tt	Toteutui: 14,4 pv / työntekijä 31.12.2024 (2023: 17,5 pv/työntekijä)	↗
	Keskimääräinen eläköitymisikä yli 64 vuotta	Toteutui: keskimääräinen eläköitymisikä on 65 vuotta. (2023: 65 v)	→
	Henkilöstön kehityskeskustelut toteutunut 100 %	Ei toteutunut: 95,8 % (2023:-)	
	Henkilöstön osaaminen - Henkilöstön osaamisen kehittyminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Koulutussuunnitelman toteutuminen.	Toteutui suunnitelman mukaisesti. (2023: toteutui suunnitelman mukaisesti)	→
Oikea-aikainen, avoin ja monikanavainen viestintä	Jokainen hallinnonala viestii toiminnastaan vähintään 1 x /viikko	Toteutui. (2023: toteutui)	→

2.2.Tavoitteiden toteutumisen arviointi palvelualueittain 2024

Kunnanjohtaja				Kuntakonserni	
Elinvoimapaalvelut	Hyvinvointipalvelut	Sivistyspalvelut	Konsernipalvelut	Infra-liikelaitos	
Elinkeinopaalvelut	Liikuntapaalvelut	Varhaiskasvatus	Hallintopaalvelut	Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistö-p. liikelaitos	
Työllisyyspalvelut	Kulttuuri- ja tapahtumapaalvelut	Perusopetus	Talouspaalvelut		
Viestintä- ja markkinointipalvelut	Nuorisopaalvelut	Lukio	Henkilöstöpaalvelut		
Kehitys- ja hankepaalvelut	Kirjasto	Musiikkiopisto	Omaisuu-den hallinta		
	Kansalaisopisto		Kaavoitus ja rakennusvalvonta		
	HYTE- ja yhdistysyhteistyö		IT-Palvelut		
			Lakeuden EKO		

Limingan kunnan toiminta jakaantuu palvelualueisiin

- elinvoimapaalvelut
- hyvinvointipalvelut
- sivistyspalvelut
- konsernipalvelut

Palvelualueet voivat jakaantua edelleen palveluyksiköihin. Palvelualueiden lisäksi henkilöstöorganisaatioon kuuluvat ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpaalvelut liikelaitos sekä kunnallistekniikka -liikelaitos.

2.2.1. Konsernipalvelut

Konsernihallinto

Konsernipalvelut jakaantuu seuraaviin alueisiin: johtaminen, hallinto- ja henkilöstöpalvelut, yhteistoimintaosuudet, talouspalvelut, IT-palvelut ja konsernipalveluiden hankkeet.

Maankäyttö ja omaisuudenhallinta (maanhankinnan valmistelu ja maaomaisuuden hallinta, kaavoitus, rakennusvalvonta, jätehuoltoviranomainen, rakennuttaminen, yhtiöiden ja vuokrataloyhtiön ohjaus)

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

1. Tonttien myynti ja luovutus jäivät merkittävästi tavoitteista.

Vuonna 2024 tavoitteena oli luovuttaa 60–70 tonttia, mutta toteutuma jäi vain yhdeksään. Tämä aiheutti myös noin 185 000 euron tulovajeen. On hyvä, että on tunnistettu syitä miksi tavoitteeseen ei päästy ja seuraavaksi on tarve löytää ratkaisukeinot.

Miten näitä esteitä aiotaan jatkossa aktiivisesti purkaa? Mitä Liminka voisi tarjota, mitä muut kunnat eivät tarjoa – tai mihin mainitut esteet eivät vaikuta?

Ehdotamme harkittavaksi esimerkiksi viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden yhteistä seminaaria, jossa ideoitaisiin konkreettisia toimenpiteitä asukashankinnan ja tonttien markkinoinnin kehittämiseksi.

2. Konsernipalvelujen toimintakatetavoite saavutettiin lähes täsmälleen.

Toteutuma oli 99,9 % talousarviosta, eli vain 3 433 euron poikkeama – erinomainen talousarviossa pysyminen.

3. Rautatieasemien suunnitelmat etenivät strategisesti tärkeällä tavalla.

Väyläviraston ratasuunnitelmassa seisakkeet sijoitettiin Kirkonkylälle ja Tupokseen, mikä parantaa liikkumista ja vahvistaa kunnan saavutettavuutta pitkällä aikavälillä.

HIENOT ONNISTUMISET

1. Joukkoliikenteen tasataksan käyttöönotto paransi liikkumisen saavutettavuutta.

Tämä on merkittävä askel sujuvamman arjen tukemiseksi.

Miten tätä uudistusta aiotaan markkinoida ja viestiä tehokkaammin, jotta sen käyttöaste ja hyöty kuntalaisille maksimoidaan?

2. Toimintamenojen alitus ja IT-toimintojen kehittäminen.

IT-laitteiden vuokrakulut jäivät budjetoitua pienemmiksi, ja kokonaismenot alittuivat noin 147 000 eurolla. Samalla parannettiin tietoturvaa ja tietosuojaa. Taloudellisesti ja toiminnallisesti hyvä saavutus.

3. Investoinnit toteutuivat lähes suunnitellusti.

Esimerkiksi Tupoksen ja Kirkonrannan pääväylien rakentaminen toteutui hyväksytyn ohjelman mukaisesti.

4. Ympäristöystävällisyyden edistäminen eteni suunnitellusti.

LED-valaistus ja uusiutuvan energian käyttö etenevät Limingan ilmasto-ohjelman mukaisesti. Liminka palkittiin myös Suomen kierrättävimpänä ja ympäristöystävällisimpänä kuntana – erinomainen tunnustus.

5. Sairauspoissaolot vähenivät.

Keskimääräinen sairauspoissaolo oli 14,4 päivää/työntekijä, eli alle tavoitetason (15 pv). Tämä voi kertoa myönteisestä kehityksestä työilmapiirissä ja johtamisessa.

6. Eläköitymisikä ylitti tavoitteen.

Keskimääräinen eläköitymisikä oli 65 vuotta (tavoite 64 v), mikä viittaa työhyvinvointiin ja henkilöstön sitoutumiseen.

NEUTRAALIT

1. **Kaavoituksessa ei valmistunut uusia asemakaavoja**, mutta tonttitarjontaa pidetään edelleen riittävänä kysyntään nähden.
2. **Taloustilanteeseen reagoitiin nopeasti** käynnistämällä talouden tasapainottamisohjelma, joka eteni talousarvioprosessin yhteydessä. Suunnitelmaan sisällytettiin kunnan taloutta tasapainottavat vähimmäistoimenpiteet.
3. **Lainasumma asukasta kohden nousi, mutta pysyi edelleen alle valtakunnallisen keskitason.**
Limingan kuntakonsernin lainamäärä oli 4 477 €/asukas, kun Manner-Suomen kuntakonsernien keskiarvo oli 6 966 €/asukas. Toteuma oli talousarvion mukainen.

TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU

1. **Tonttimyynti ja lohkomistuotot jäivät kauas tavoitteista.**
Toteuma oli vain 10 000 €, kun tavoitteena oli 185 000 €.

Miten tonttien markkinointia, tuotteistusta tai luovutuskäytäntöjä aiotaan kehittää, jotta asetetut myynti- ja tulotavoitteet voidaan tulevaisuudessa saavuttaa?
2. **Väestömäärä väheni edelleen, ja nettomuutto oli -132 henkilöä.**
Kuntakeskusten tavoitteena on vuosittainen 40 asukkaan lisäys, mutta tätä ei ole saavutettu.

Millä konkreettisilla toimilla keskustaan saadaan lisää muuttovalmiita asuntoja tai tontteja, jotta väestönkasvulle on ylipäättään edellytyksiä – kun tällä hetkellä ongelmana on se, ettei alueella yksinkertaisesti ole tarjontaa, johon muuttaa?
3. **Kiinteistökehityksen myyntitulot eivät toteutuneet suunnitellusti.**
Kauppoja ei syntynyt, mikä johti noin 150 000 euron tuloalijäämään.
Mihin kiinteistökehityksen myyntitavoitteet perustuivat ja miksi kauppoja ei syntynyt?

2.2.2. Elinvoimapalvelut

Elinvoimapalvelut tuottaa elinkeino-, viestintä-, markkinointi-, työllisyys-, kehittämisen ja hanketoiminnan palvelut.

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

1. Talousarvio alittui myönteisesti toimintakatteen osalta.

Elinvoimapalveluiden toimintakate jäi noin 47 800 euroa alle budjetin, mikä osoittaa hyvää kustannusseurantaa ja tehokasta resurssien käyttöä.

2. Toimintaympäristössä näkyi elpymisen merkkejä.

Yritysinvestointeihin liittyvien apupyyntöjen määrä kasvoi, mikä viittaa elinvoiman ja kehityspotentiaalın vahvistumiseen erityisesti vuoden 2024 jälkimmäisellä puoliskolla.

3. Ruutikankaan alue kehittyi merkittävästi.

Elokuussa järjestettyjen Kivääripracticalin MM-kisojen myötä alue sai kansainvälistä näkyvyyttä ja runsaasti kiitosta. Alueen kehittäminen varautumisen harjoittelualustaksi eteni yhteistyössä poliisi- ja pelastusviranomaisten kanssa.

HIENOT ONNISTUMISET

1. Palkkakustannukset alittuivat selvästi.

Palkat ja palkkiot jäivät 309 000 euroa alle budjetin (toteuma 68,4 %), mikä vaikutti myönteisesti koko palvelualueen toimintakatteeseen.

2. Yritysyhteistyö vilkastui.

Yrityskentässä nousi esiin useita hankeaihoita, joiden toivotaan konkretisoituvan vuoden 2025 aikana.

3. Palvelualueen kokonaisbudjetti alittui noin 50 000 eurolla.

Budjetin alitus osoittaa taloudellisesta hallittua ja realistista toimintaa vuoden aikana.

TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU

1. Yrityksiä ei saatu tavoitellusti mukaan eikä tonttivarauksia syntynyt odotetusti.

Miten kunta aikoo kehittää yritysmyyntiä ja tonttien luovutusprosessia, jotta sekä kiinnostus että sitoumukset tonttivarauksiin saadaan kasvamaan tulevina vuosina?

2. Aine-, tarvike- ja tavarakulut moninkertaistuivat budjetoituun nähden.

Budjetoitu summa oli 1 700 €, mutta toteuma oli peräti 67 256 € (kasvu yli 3 900 %).

Mistä tämä huomattava ylitys johtui?

3. Työttömyysaste ja nuorisotyöttömyys kasvoivat huolestuttavasti.

Erityisesti alle 25-vuotiaiden työttömien määrä nousi selvästi.

Mitä konkreettisia toimenpiteitä kunta suunnittelee nuorisotyöttömyyden vähentämiseksi ja miten työllisyyttä aiotaan tukea paikallisesti, esimerkiksi hankkeiden tai yhteistyökumppanien kautta?

2.2.3. Sivistyspalvelut

Sivistyspalvelut koostuu varhaiskasvatus- ja perusopetuspalveluista, lukiokoulutuksesta ja musiikkiopiston palveluista.

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

- 1. Subjekttiivisen varhaiskasvatusoikeuden toteutuminen ei ole lisännyt palvelun kysyntää.**

Kysyntään ei ole tullut muutosta, koska lasten määrä on Limingassa vähentynyt.

- 2. Sivistyspalvelujen kattavuus on laaja ja keskeinen kunnan vetovoimalle.**
Varhaiskasvatus, perusopetus, lukio ja musiikkiopisto muodostavat kunnan palveluiden selkärangan. Niiden toimivuus on ratkaisevaa lapsiperheiden hyvinvoinnille ja muuttokiinnostukselle.

- 3. Arviointikertomuksessa ei esitetä tarkempaa laadullista arviointia sivistyspalveluista.**

Raportista puuttuvat keskeiset tiedot muun muassa oppimistuloksista, opetusryhmien koosta ja henkilöstön saatavuudesta. Myöskään erityisopettajien määrää tai erityisopetuksen riittävyyttä ei käsitellä erikseen.

Onko erityisopetuksen riittävyyttä mitattu, ja vastaavatko resurssit lasten ja nuorten tarpeita? Millä tavoin kunta voisi jatkossa raportoida tarkemmin esimerkiksi oppimistuloksista, opetusryhmien koosta, henkilöstön saatavuudesta ja erityisopetuksen riittävyydestä, jotta tarkastuslautakunta voi arvioida sivistyspalvelujen laatua kokonaisvaltaisemmin?

- 4. Varhaiskasvatuksessa on varauduttu lapsimäärän vähenemiseen.**

Tämä ennakkointi on tärkeää budjetin hallinnan kannalta. Käyttöaste on 72 %, ja sitä on pyritty nostamaan.

Millä konkreettisilla toimenpiteillä kunta aikoo tukea varhaiskasvatuksen käyttöasteen nousua ja samalla edistää lapsiperheiden muuttoa Liminkaan, jotta asukasluku saadaan jälleen kasvuun?

HIENOT ONNISTUMISET

1. Opetustoiminta on laadukasta.

Perusopetus toimii hyvin, Limingan lukio on vetovoimainen ja vahva kouluyksikkö, ja musiikkiopisto tarjoaa korkeatasoista opetusta.

2. Kaksikielinen opetus tarjoaa kansainvälisiä mahdollisuuksia.

Opetuksessa on muodostunut jatkumo esiopetuksesta lukiokoulutukseen, mikä vahvistaa nuorten valmiuksia osallistua kansainväliseen toimintaan.

3. Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli (LYK) on edistänyt yhteistyötä.

Toimintamalli on tuonut yhteen kunnan palvelualueet, yhdistys- ja seurakuntatoimijat sekä Pohteen toimijoita lasten, nuorten ja perheiden hyväksi. Tämä verkostomainen toimintatapa vahvistaa tavoitteiden saavuttamista.

4. Hali-harrastustoiminta jatkui onnistuneesti.

Toiminta tarjoaa kaikille peruskoululaisille mahdollisuuden harrastamiseen ja tukee arjen hyvinvointia.

TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU

1. Koulupsykologipalvelut puuttuivat koko vuoden ajan.

Tämä heikensi oppilaiden hyvinvointia ja opiskeluhuollon toimivuutta.

Miten varmistetaan, että koulupsykologipalvelut saadaan käyttöön viiveettä ja että oppilaiden tarvitsemat tukipalvelut ovat jatkossa saatavilla ilman katkoja?

2. Lukion opiskelijakohtaiset poissaolot lisääntyivät.

Poissaolot nousivat 3,4:stä 3,7 päivään/opiskelija, mikä oli vastoin asetettua tavoitetta.

Miten lukion poissaolojen kasvuun aiotaan puuttua, ja mitä keinoja on suunnitteilla opiskelijoiden sitoutumisen ja kouluhyvinvoinnin vahvistamiseksi?

3. Mentoriopettajatoiminnan riittävyys jäi epäselväksi.

Vaikka tukea oli tarjolla, sen kattavuudesta ja vaikuttavuudesta – erityisesti uusien opettajien kohdalla – ei raportoitu.

Miten mentoriopettajatoiminnan vaikuttavuutta seurataan tulevaisuudessa, ja varmistetaanko, että jokainen uusi opettaja saa riittävää tukea työnsä alkuvaiheessa?

2.2.4. Hyvinvointipalvelut

Hyvinvointipalvelut koostuvat nuoriso-, liikunta-, kirjasto-, kulttuuri- ja kansalaisopistopalveluista.

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

1. Kirjastopalvelut toimivat erinomaisesti.

Limingan kirjastot kuuluvat edelleen Suomen tehokkaimpien joukkoon, kun tarkastellaan lainamääriä suhteessa asukasluukuun. Vuonna 2024 lainaus- ja kävijämäärät kasvoivat edelleen. Kasvun taustalla on muun muassa Tupoksen yksikön omatoimipalvelun käyttöönotto. Lisäksi kirjastoissa järjestettiin 56 tapahtumaa ja opetustilaisuutta, joihin osallistui yhteensä 5 669 henkilöä. Kirjastot tekevät merkittävää ja laadukasta työtä.

2. Ikäihmisten hyvinvointia ei edelleenkään huomioida mittareissa.

Ikäryhmä jää tarkasteluissa ja hyvinvointiseurannassa sivuun, mikä on merkittävä puute kunnan kokonaisvaltaisen hyvinvointityön näkökulmasta.

3. Kuntalaisten hyvinvoinnin mittaamisen malli on käynnistetty.

Työikäisille suunnattu kysely on tärkeä ensimmäinen askel kohti systemaattisempaa hyvinvoinnin seurantaa ja vaikuttavuuden arviointia kunnassa.

NEUTRAALIT

1. Tapahtumatuotanto ensimmäistä kertaa kokonaan hyvinvointipalveluiden vastuulla.

Kunta on järjestänyt useita maksuttomia tapahtumia. Arvioitavaksi jää, miten muiden toimijoiden järjestämät tapahtumat ovat lisänneet Heikki Sarvela -salin ja Abrahamin kulttuuripuiston käyttöä, ja miten ne ovat vaikuttaneet Limingan tunnettavuuteen.

2. Lakeuden alueen matalan kynnyksen palvelupiste aloitti toimintansa toukokuussa 2024.

Lakeuden Sillat -hankkeen myötä avatussa palvelupisteessä toimii mm. nuorten ohjaamo. Onko tämä hanke tehokas ja vaikuttava keino vähentää nuorisotyöttömyyttä?

3. Liikuntapaikkojen kävijämääriä seurataan kävijälaskureiden avulla.

Tämä tuottaa tarkkaa tietoa eri liikuntamuotojen ja -paikkojen käytöstä, mikä tukee perusteltua ja tehokasta resurssien kohdentamista tulevaisuudessa.

HIENOT ONNISTUMISET

1. Nuorille on järjestetty tapahtumia kiitettävästi.

Toimintaa on ollut monipuolisesti ja nuorille suunnattua ohjelmaa on selvästi kehitetty.

2. Liikuntatilat ovat riittäviä ja hyvässä kunnossa.

Kunnan liikuntainfrastruktuuri on kunnossa ja tukee aktiivista elämäntapaa.

3. Kansalaisopisto jatkoi laadukasta toimintaansa.

Opisto tarjoaa monipuolista koulutusta ja vapaa-ajan toimintaa kuntalaisille.

4. Museoalueen kunnostukseen käynnistettiin pitkäjänteinen suunnittelu.

Tämä on tärkeä askel tulevia kulttuuritavoitteita, erityisesti Limingan 550-vuotisjuhlavuotta 2027, silmällä pitäen.

TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU

1. Nuorisotilat ovat avoinna vain yhtenä iltana viikossa.

Nuoret tavoitetaan pääasiassa koulussa, mutta iltaisin tapahtuva toiminta on hyvin vähäistä. Koulukohtaamisia on ollut yli 100, osallistujia lähes 4 000 – mutta mitä nämä kohtaamiset tarkalleen ottaen ovat, ja miten ne vastaavat nuorten tarpeisiin?

Miten nuorisotilojen aukioloaikoja ja palveluita kehitetään jatkossa niin, että nuoria tavoitetaan paremmin myös vapaa-ajalla, erityisesti iltoisin?

2. Hyvinvointinäkökulma ei näy riittävästi tavoitteiden asettelussa.

Kunnan strategioissa korostetaan rakenteita, mutta ihmisten hyvinvoinnin mittaaminen, erityisesti ikäihmisten osalta, puuttuu.

Miten kunta aikoo tulevaisuudessa huomioida asukkaiden hyvinvoinnin selkeämmin osana tavoitteita ja mittaristoa, ja millä keinoin erityisesti ikäihmisten tarpeet tuodaan näkyväksi?

3. Myyntituotot jäivät merkittävästi tavoitteesta.

Toteuma oli vain 56 % (tavoite 79 000 €, toteuma 44 414 €), mikä viittaa joko alimitoitettuun myyntiin tai epärealistisiin tavoitteisiin.

Miten myyntituottoja aiotaan vahvistaa jatkossa – kehitetäänkö palvelutarjontaa, hinnoittelua vai markkinointia?

4. Tuet ja avustukset alittuivat selvästi.

Toteuma oli vain 58,3 %, mikä tarkoittaa noin 63 700 euron alitusta.

Miten kunnassa kehitetään hankehakua ja avustusprosessia tulevana vuosina, jotta ulkoista rahoitusta saadaan hyödynnettyä täysimääräisemmin?

2.2.5. Liikelaitokset

Liikelaitoksiin kuuluvat kunnallistekniikka liikelaitos sekä ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos.

Kunnallistekniikka liikelaitoksen tehtävänä on omistajan linjauksen mukaisesti suunnitteluttaa, rakentaa sekä kehittää liikenneväylät, puisto- ja muut yleiset alueet sekä ylläpitää katu-, puisto-, yleiset alueet ja luontokohteet sekä tuottaa paikkatietopalveluja.

Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitoksen toiminta-ajatuksena on tuottaa kunnan eri toimipaikkojen ja asiakasryhmien tarvitsemat ruoka-, puhtaus- ja tilapalvelut taloudellisesti sekä asiakkaan toiminta ja tarpeet huomioiden.

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

1. Molemmat liikelaitokset alittivat talousarvionsa.

Kunnallistekniikan liikelaitos jäi 58 000 euroa ja ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelujen liikelaitos 21 000 euroa budjetoidusta, mikä osoittaa kustannustehokkuutta.

2. Kunnallistekniikka kehitti toimintaa teknologian ja kaluston avulla.

Robottiikkaa hyödynnettiin viheralueiden hoidossa, ja kalustoa uusittiin tuottavuuden ja laadun parantamiseksi.

3. Ruokapalvelut toimivat tehokkaasti ja vastuullisesti.

Päivittäin tuotettiin noin 3 500 ateriaa kahdessa valmistuskeittiössä, painottaen kotimaisuutta ja kustannustietoisuutta.

NEUTRAALIT

1. Puhtauspalvelujen henkilöstömäärä pysyi vakaana.

Palvelut kyettiin järjestämään ilman merkittäviä muutoksia henkilöstörakenteessa, mutta samanaikaisesti raportissa ei käsitellä tarkemmin työkuormitusta tai henkilöstön saatavuutta.

2. Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden tilikauden ylijäämäksi muodostuu

poistoeron lisäämisen (investointivarausten purkamisen) jälkeen 501 127 euroa.

HIENOT ONNISTUMISET

1. Kunnallistekniikka liikelaitos tuotti ylijäämää 83 000 €.

Tämä osoittaa kannattavuutta ja toiminnan hyvää talousohjausta.

2. Työhyvinvointiin panostettiin kunnallistekniikassa.

Järjestettiin työturvallisuuspäivä, kehitettiin perehdytystä ja tarjottiin työnohjausta – nämä tukevat henkilöstön jaksamista ja sitoutumista. Sairauspoissaolot ovat myös pienentyneet.

3. Puhtauspalveluissa ulkoistettuja kohteita palautettiin omaan tuotantoon onnistuneesti.

Tämä mahdollistaa paremman laadunhallinnan, joustavamman henkilöstöressurssien käytön ja kustannustehokkuuden pitkällä aikavälillä. Toiminnan palautus osoittaa strategista rohkeutta ja halua varmistaa palvelun taso omin resurssein.

4. Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalveluiden henkilöstön osaamisen kehittäminen toteutui suunnitellusti.

Henkilöstön koulutussuunnitelma toteutui suunnitelman mukaisesti, ja osaamisen kehittäminen eteni tavoitteiden mukaisesti. Tämä luo edellytykset laadukkaalle palvelulle, henkilöstön työhyvinvoinnille ja jatkuvalla parantamiselle.

5. Kiinteistöjen tarkastuskierrokset toteutettiin kattavasti ja yhteistyössä käyttäjien kanssa.

Keväällä 2024 tehtiin tarkastuskierrokset lähes kaikkiin kunnan kiinteistöihin, joihin osallistettiin käyttäjät, kiinteistönhoitajat ja kiinteistöpäällikkö. Kierroksilla arvioitiin kiinteistöjen kunto ja korjaustarpeet, eikä suuria puutteita havaittu. Lisäksi ilmanvaihtojärjestelmiä huollettiin säännöllisesti useissa kohteissa.

Aiotaanko tämä hyvä käytäntö vakiinnuttaa ja jatkaa myös tulevana vuosina?

TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU

1. Kunnallistekniikan henkilöstömäärä väheni merkittävästi (13 → 8).

Ovatko resurssit riittävät laajassa tehtäväkentässä? Miten kunta aikoo varmistaa, että kunnallistekniikan tehtävät voidaan hoitaa kestävästi nykyisellä henkilöstömäärällä?

2. Automatisoinnin ja digitalisoinnin edistyminen jäi tavoitteista jälkeen

Palveluiden automatisoinnin suunnittelu käynnistettiin, mutta toteutus ei edennyt vielä käytännön tasolle. Suunnittelutyö oli vasta alussa, ja järjestelmätoimittajien vertailu oli kesken.

Miten palveluiden digitalisointia ja automaatiota aiotaan viedä käytäntöön tulevana vuosina, ja millä aikataululla järjestelmävalinnat on tarkoitus tehdä?

2.3. Taloudelliset sitovat tavoitteet 2024

Limingan kunnan talousarvio jakaantuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosaan sekä investointi- ja rahoitusosaan. Valtuuston hyväksymän talousarvioasetelman mukaan käyttötalousosassa palvelualueita sitoo toimintakate (=ulkoiset nettomenot) sekä liikelaitosten sitova tavoite liikeylijäämä/-alijäämä ja tulosalueet toteutuivat seuraavasti:

Talousarvio 2024

Tavoitteen toteutumisen arviointi

Konsernipalvelut	Talousarvion mukaisesti
Elinvoimapalvelut	Talousarviota parempi n. 48 000 €
Hyvinvointipalvelut	Talousarviota parempi 146 000 €
Sivistyspalvelut	Talousarvion mukaisesti (Lisämäärärahaa haettu 309 800 €)
Tilintarkastus / Tarkastustoimi	Talousarviota huonompi n. 5 600 €
Kunnallistekniikka liikelaitos	Talousarviota parempi 58 000 €
Ruoka-, puhtaus- ja kiinteistöpalvelut liikelaitos	Talousarviota parempi 21 000 €

Talousarvion laadinnan lähtökohdaksi asetettiin seuraavat taloustavoitteet:

	<i>Tavoite</i>	<i>Toteuma 2024</i>	<i>Erotus</i>	<i>Arvio</i>
<i>Vuosikate</i>	Vuosikate kattaa suunnitelman mukaiset poistot	Vuosikate 2,6 milj. euroa Poistot 4,1 milj. euroa	Tilikauden tulos -1,6 milj. euroa	Tavoite ei toteutunut
<i>Toimintakatteen kasvu</i> <i>Verorahoituksen kasvu</i>	Toimintakatteen kasvu pienempi kuin verorahoituksen kasvu = tulot kasvaa nettomenoja nopeammin	Toimintakatteen kasvu 0,1 % vs. verorahoituksen kasvu -1,0 %.	Vaikka toimintakatteen kasvu oli erittäin maltillinen, verorahoituksen pienentymisen johdosta (verohäntä) tavoite ei toteutunut	Tavoite ei toteutunut
<i>Konsernin lainamäärä</i>	Konsernin lainamäärä ei kasva yli maan keskiarvon.	Konsernin lainamäärä 4477 €/asukas (Mannersuomen keskiarvo 6966 €/asukas TP2023)	Lainamäärä nousi 335 €/asukas	Tavoite toteutui

<i>Taseen ylijäämä</i>	Taseessa on ylijäämää valtuustokauden päättyessä	Taseessa ylijäämää 11,4 milj. euroa		Tavoite toteutui

Toimintakatteen toteuma oli 99,1 % vuonna 2024. Tilikauden tulos oli -1 567 365 € ja tilikauden alijäämä oli poistoeron muutoksen 983 736 € jälkeen -583 628 €.

Yhteenvedona voidaan arvioida taloudellisten tavoitteiden toteutuneen osin talousarvion mukaisesti. Tilikauden tulos on heikentynyt.

2.4. Konsernijohtolle ja kunnan edustajille asetetut tavoitteet 2024

Liminka – konserniin kuuluvat seuraavat yhteisöt:

Tytäryhteisöt

- Limingan Vesihuolto Oy
- Limingan Asunnot Oy
- Limingan Kehitys Oy
- Kiinteistö Oy Lakeustalo Liminka
- Kiinteistö Oy Limingan Vanamo

Yhdistelemättömät tytäryhteisöt

- Ruutikunnat Oy

Kuntayhtymät

- Oulun seudun koulutuskuntayhtymä (OSAO)
- Pohjois-Pohjanmaan liitto

Valtuuston asettamat tavoitteet	Tavoitteen toteutumisen arviointi
Toimintatuotot/toimintamenot % > 30	20,3 %, ei toteutunut (2023: 19,4)
Vuosikate/Poistot % > 100	75,6 %, ei toteutunut (2023: 78,3)
Omavaraisuusaste % > 50	47,5 %, lähes tavoitteen mukainen (2023: 49,3)
Suht. velkaantuneisuus % < 60	103,1 %, ei toteutunut (2023: 99)
Lainamäärä €/asukas < 5 500	4477 €/asukas, tavoitteen mukainen (2023: 4143, tavoite < 4000)

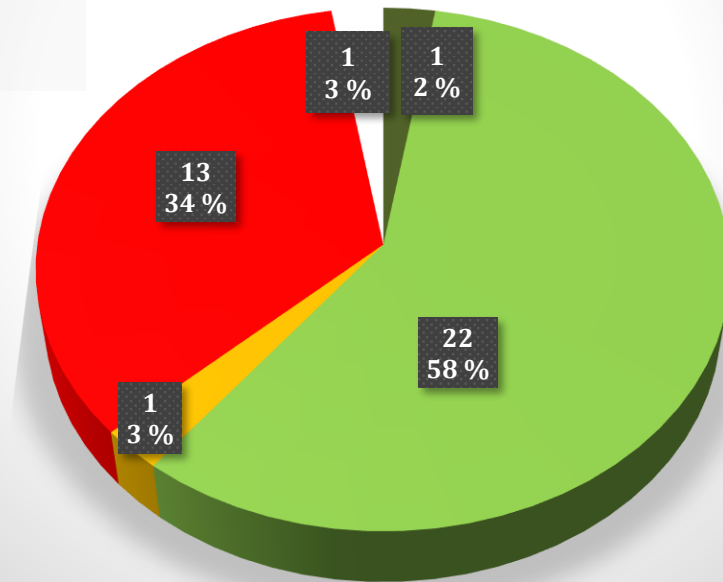
Kuntakonsernille asetut taloudelliset tavoitteet jäivät lainamäärää lukuun ottamatta toteutumatta vuonna 2024.

Tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutuminen vuonna 2024. Tavoitteita on ollut yhteensä 38 kappaletta.

Tavoitteet yhteensä 2024

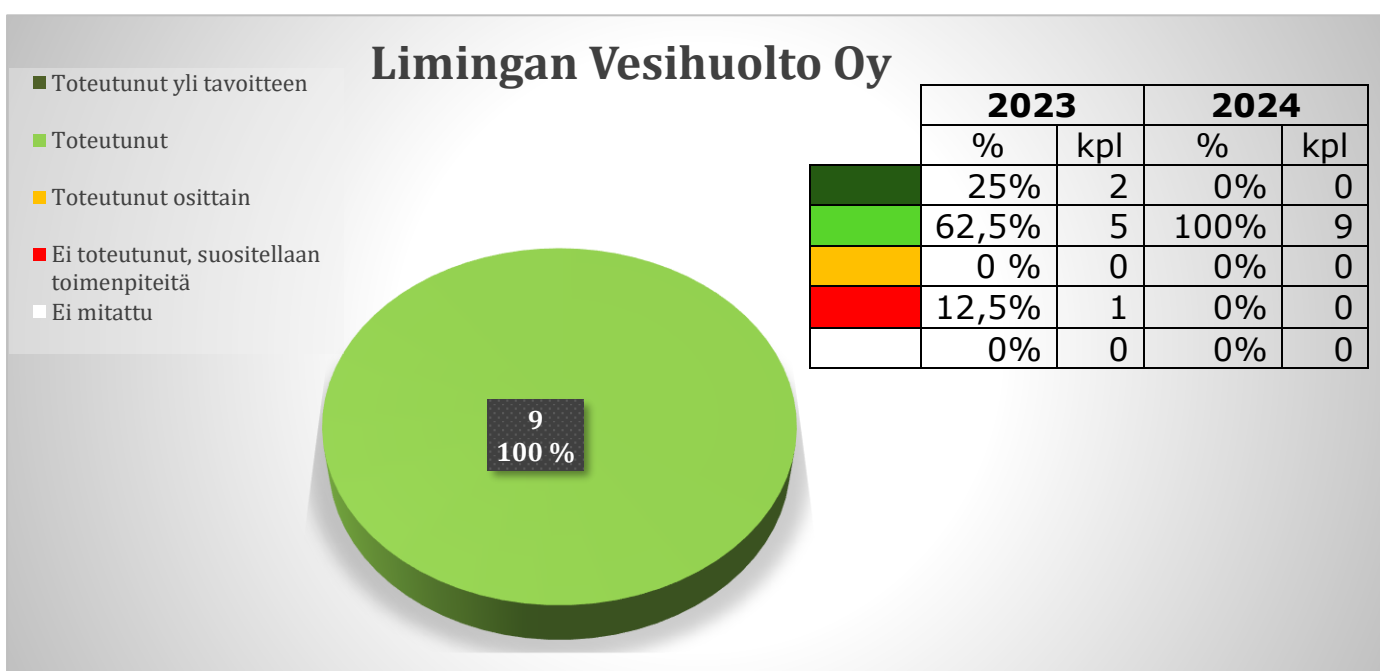
- Toteutunut yli tavoitteen
- Toteutunut
- Toteutunut osittain
- Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä
- Ei mitattu

2.4.1. Limingan Vesihuolto Oy

Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Toteutui, 192 782€ (2023: 104 504€)	↗
Toiminnan tuotot / toiminnan kulut %	> 60	Toteutui, 152% (2023: 149%, tavoite > 100)	→
Omavaraisuusaste %	> 40	Toteutui, 57% (2023: 59%)	→
Vesihuollon maksujen taso on tasapainossa pitkän tähtäimen investointien ja korjausvelan kanssa		Toteutui, vesihuollon maksujen taso määritelty 10 v taloussuunnitelman mukaisesti, (investointien tulorahoitus 2023: 66%, tavoite >80)	→
Vesihuollon huoltovarmuus on turvattu riittävällä tasolla		Toteutui	→
Ajantasainen ja varautumis- ja valmiussuunnitelma, päivitetty vuoden 2024 aikana		Toteutui	→
Kustannustehokas organisaatio		Toteutui	
Kestävän kehityksen mukaiset tavoitteet on huomioitu		Toteutui	
Talous vs. investoinnit tasapainossa		Toteutui	

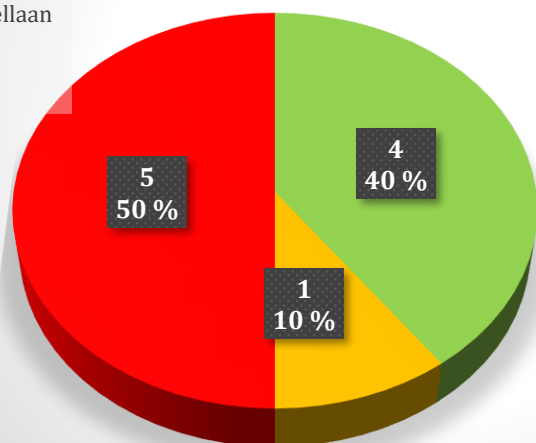

2.4.2. Limingan Asunnot Oy

Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Toteutui, 29 151€ (2023: -185 380,93€)	↗
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui, 50,2% (2023: 48,3%)	↗
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Ei toteutunut, 0,53% (2023: -5,2%)	↗
Vuokra-asuntojen vuokrausaste %	> 95	Ei toteutunut, 86,5% (2023: 90,6%)	↘
Tyhjillään olevien asuntojen määrä %	< 2	Ei toteutunut, 6% (2023: 9,4%)	↗
Vuokra-asuntojen tarjonta vastaa kysyntää		Ei toteutunut	→
Raportointi kiinteistöjen kunnosta ja korjausvelan määrästä		Toteutui	→
Vuokrataso on tasapainossa pitkän tähtäimen saneeraus- ja investointitason kanssa		Ei toteutunut, keskivuokra 13,07 €/m ² /kk (2023: 12,10 €/m ² /kk)	
Uusinvestointien omarahoitus osuuden kasvattaminen		Ei toteutunut	
Asuntojen 5 vuoden PTS suunnitelma		Toteutui	

Limingan Asunnot Oy

- Toteutunut yli tavoitteen
- Toteutunut
- Toteutunut osittain
- Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä
- Ei mitattu

	2023		2024	
	%	kpl	%	kpl
■ Toteutunut yli tavoitteen	0%	0	0%	0
■ Toteutunut	25%	2	40%	4
■ Toteutunut osittain	25%	2	10%	1
■ Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä	50%	4	50%	5
■ Ei mitattu	0%	0	0%	0

2.4.3. Limingan Kehitys Oy

Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Toteutui, 43 225,26€ (2023: 17t€)	↗
Omavaraisuusaste %	> 50	Toteutui, 80% (2023: 70,5%)	↗
Osakslainan lyhentäminen		Toteutui	
Limingan Kuitu Oy:n omistusstrategian tekeminen 2024 aikana - Tavoitteena markkinaehtoinen hinnoittelu kuituverkolle		Toteutui Toteutui	

Limingan Kehitys Oy

■ Toteutunut yli tavoitteen

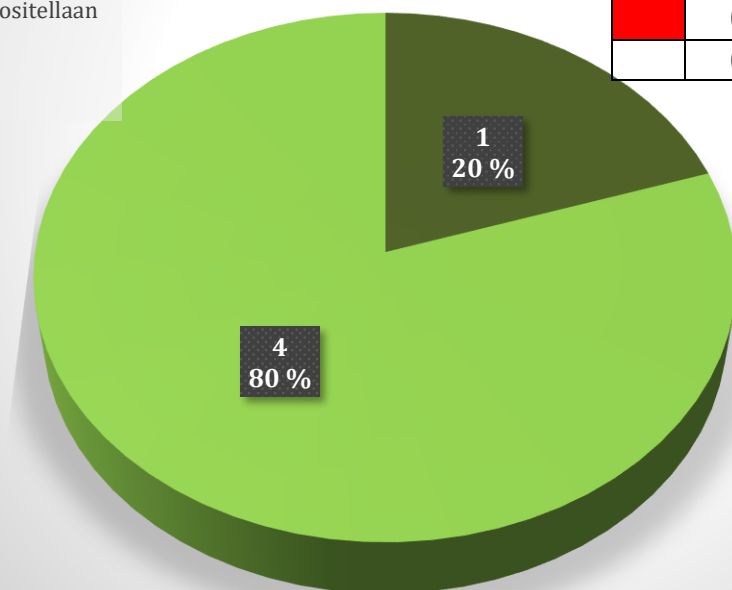
■ Toteutunut

■ Toteutunut osittain

■ Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä

■ Ei mitattu

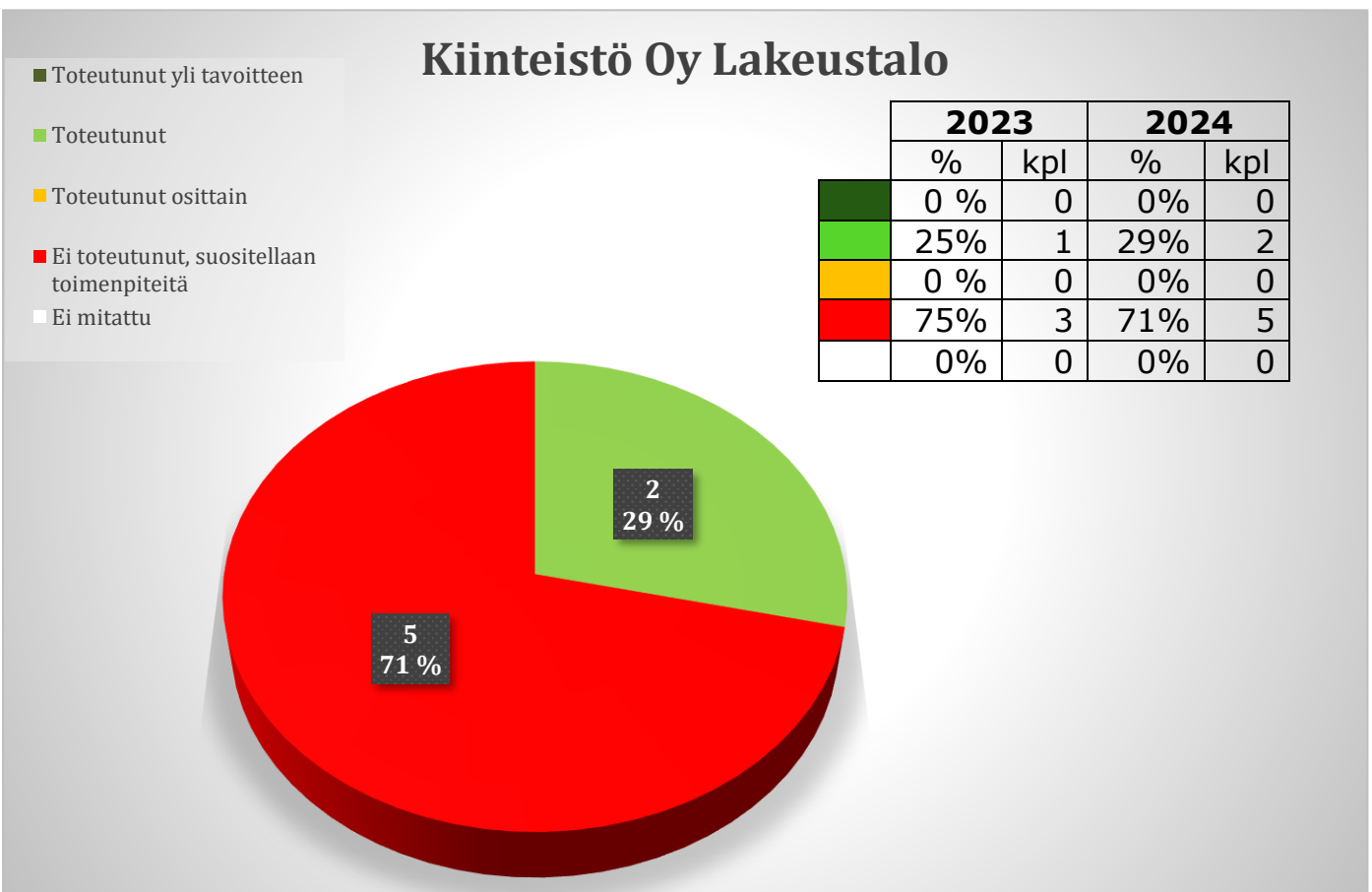
	2023		2024	
	%	kpl	%	kpl
■ Toteutunut yli tavoitteen	50%	1	20%	1
■ Toteutunut	50%	1	80%	4
■ Toteutunut osittain	0 %	0	0%	0
■ Ei toteutunut, suositellaan toimenpiteitä	0%	0	0%	0
■ Ei mitattu	0%	0	0%	0

2.4.4. Kiinteistö Oy Lakeustalo

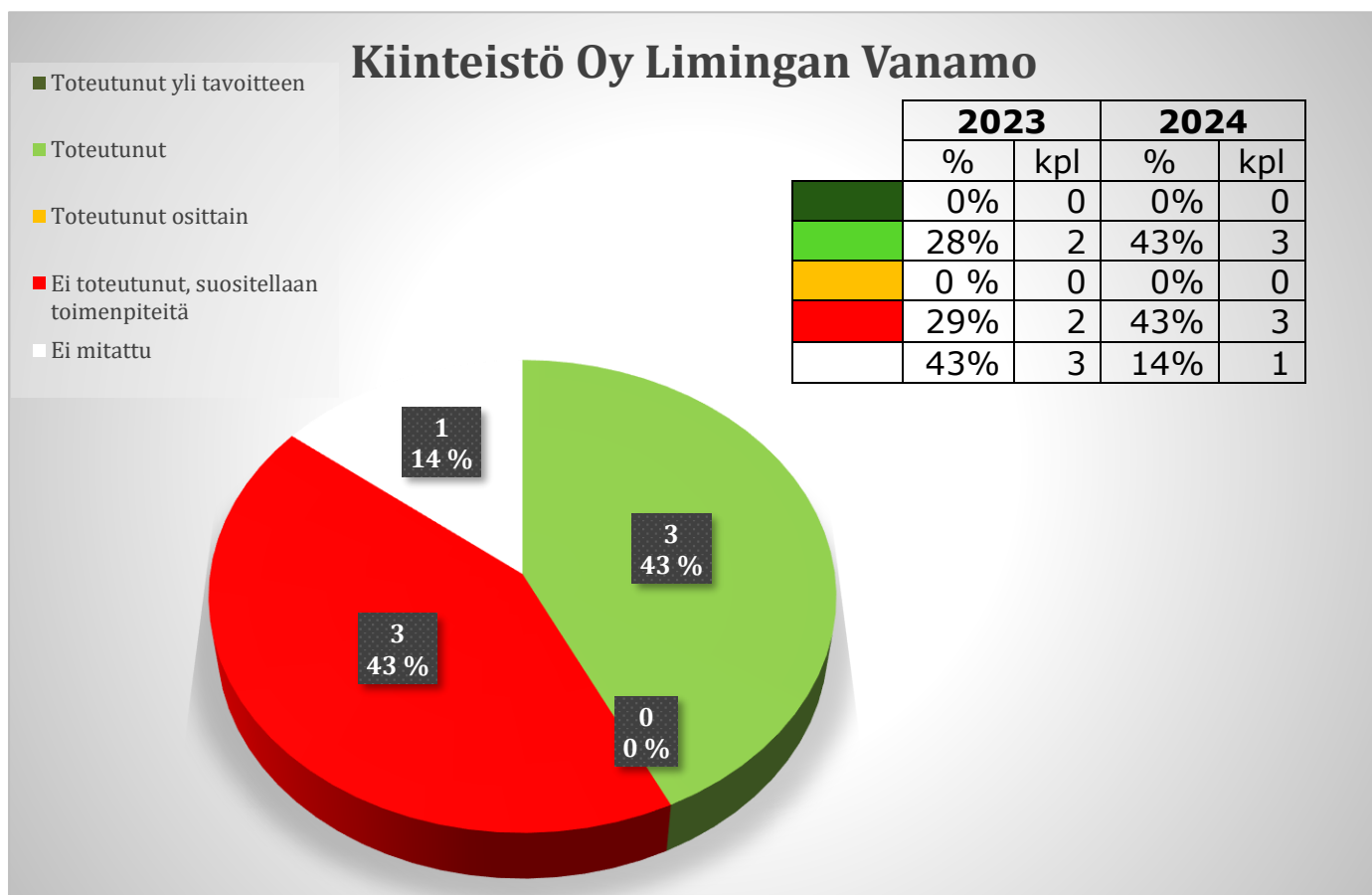
Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Ei toteutunut, -177 480,23€ (2023: -220 t€)	↗
Omavaraisuusaste %	> 40	Ei toteutunut, -20,3% (2023: -17,5%, tavoite > 50)	↘
Tilojen vuokrausaste %	100 %	Toteutui 99,6%, vapaana 15 m2 (2023: 99,2%, tavoite > 95%)	→
Vuokrahinnointelu on yhtiön kulurakenteen mukainen		Ei toteutunut	
Kiinteistön arvon säilyminen		Toteutui	
Kiinteistön energiatehokkuus		Ei toteutunut	
Oman pääoman vahvistaminen		Ei toteutunut	

2.4.5. Kiinteistö Oy Limingan Vanamo

Tavoite	Sitova tavoite 2024	Tavoitteen toteutumisen arviointi	
Tilikauden tulos	+	Ei toteutunut, -50 912,14€ (2023: -76t€)	↗
Omavaraisuusaste	> 50	Toteutui 99,5% (2023: 99,4%)	→
Sijoitetun pääoman tuotto %	> 2	Ei toteutunut, -2,4% (2023 -3,5%)	↗
Vuokrahinnoittelu on yhtiön kulurakenteen mukainen		Ei toteutunut	
Kiinteistön arvon säilyminen		Toteutui	
Kiinteistön tilatehokkuuden lisääminen		Ei selvitetty	→
Kiinteistön energiatehokkuus paranee		Toteutui	→

3. Tärkeimmät koko kuntaa koskevat huomiot

Alla taulukossa tarkastuslautakunnan tärkeimpiä koko kuntaa koskevia huomioita vuoden 2024 aikana esille tulleista asioista.

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT
1. Rakentamisen määrä jäi alhaiseksi ja tonttien kysyntä oli vaisua, mikä heijastuu suoraan investointiaktiivisuuteen ja verotulojen kehitykseen.
2. Kunnan väestönkehitys kääntyi negatiiviseksi – muuttotappio oli -132 henkilöä. Väestönkasvun pysähtyminen ja jatkuva muuttotappio muodostavat vakavan haasteen Limingan elinvoimalle ja tulevaisuudelle. Ilmiö heikentää kunnan veropohjaa, lisää taloudellista painetta ja vaikeuttaa palvelujen pitkäjänteistä suunnittelua. Erityisesti väestön väheneminen uhkaa myös palveluverkon kestävyyttä.
3. Kunnan talous pysyi ylijäämäisenä, mutta haavoittuvuus on kasvanut. Vuonna 2024 kunta teki ylijäämäisen tuloksen (624 067 €), mutta vuosikate jäi alle poistojen eikä toimintakatetta saavutettu useilla palvelualueilla ilman lisämäärärahoja. Lisäksi tuloarvioiden pettäminen (esim. tonttimyynti) osoittaa, että tulopohjan ennakoitavuus on heikentynyt.
HIENOT ONNISTUMISET
1. Talousarviokuri ja toiminnan tehostuminen: Suurin osa palvelualueista pysyi talousarviossa tai alitti sen (esim. hyvinvointi- ja elinvoimapalvelut).
2. Sairauspoissaolot vähenivät useilla palvelualueilla, mikä paransi henkilöstön työkykyä ja vähensi välillisiä kustannuksia.
3. Konsernipalvelut, liikelaitokset ja hallinto toimivat kustannustehokkaasti ja useimmat ylijäämäiset yksiköt ylittivät taloudelliset tavoitteensa.
4. Useita palveluja järjestettiin laadukkaasti, vaikka resurssit olivat rajalliset.
TAVOITTEITA EI SAAVUTETTU
1. Pitkäaikaistyöttömyys ja nuorisotyöttömyys kasvoivat, mikä osoittaa, ettei työllisyyspolitiikka ole riittävästi tavoittanut heikommassa asemassa olevia.
2. Tonttien myynti ja yhteisöverotulot jäivät selvästi tavoitteistaan, mikä heikensi tulopohjaa ja investointien rahoituskykyä.

Tarkastuslautakunta jättää arviointikertomuksen vuodelta 2024 Limingan kunnanvaltuuston käsiteltäväksi ja esittää, että kunnanvaltuusto pyytää edellä mainituista havainnoista kunnanhallituksen selvitykset niin, että ne voidaan käsitellä vuoden 2025 syyskauden valtuuston kokouksissa.

Limingassa 2.5.2025

Hanna Luukinen
puheenjohtaja

Eero Heikkinen
jäsen

Harri Juopperi
jäsen

Kati Manninen
jäsen

Ulla Väättäjä
jäsen